

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1903. augusztus 30.

Vasárnap.

XXII. évfolyam 70 szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petítorsórt, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyiltér sora 30 fillér.
A hirdetmények a nyiltérek díja előre fizetendő.

Intőszózat.

Nem várható, hogy titok fátyola, mely ama beszélgetések felett nyugszik, melyeket a király az általa meghívott magyar államférfiakkal folytatott, hamarosan fellebbenjen. Lehet, hogy újmutatásokat kapunk a tekintetben, hogy minő hangulatot keltek a koronánál a meghívottak eme vagy ama nyilatkozatai, de a nyilatkozatok tartalma nehezen lesz oly gyorsan ismeretes. És ez jól is van így. A legközségesebb, főképpen pedig a politikai tapintat követelménye, hogy azok, kiket a korona bizalmával megtisztelt és bizonyos mértékben intim tanácskozássra meghívott, azt, amit a királynak mondtak, ne sugják be a nyilvánosságnak is, melynek amugy sem volt szánva a véleményadás. De már azért is szükséges a hallgatás, mert különben a mindenféle irányú pártok és sajtóközlegeik rögtön kritikába bocsátkoznának, oly kritikába, melynek minden valószínűség szerint agitatorius hatása lenne, és ezzel oly szint nyerne, mintha bizonyos presszióknak lenne kitéve a korona. Ennek azonban nem szabad, nem lehet történni, mert ha a korona az alkotmány őre, tehát az általános jogokba beavatkozást nem szabad, hogy engedjen, akkor mindenekelőtt a korona jogaiba sem szabad beavatkozni. A koronának pedig teljes joga van a szabad elhatáro-

záshoz, feladata a részrehajlatlan elhatározás.

Ez az elhatározás persze nem történhet meg egyhamar. Ő Felsége, miután az alkotmányos tanácsosok leköszöntek, más rendkívüli, de már kipróbált tanácsosoktól is tudakozódik a nemzet hangulata felől. Ezeknek az információknak az engedményét aztán összhangba kell hozni azokkal a szigorúan tárgyi megfontolásokkal, melyeket más oldalról, de csakis erre feljogosított oldalról terjesztenek az uralkodó elé. Csak azután, ha a kölesönös egybevetést, összeillesztést megtették, következhetik az uralkodó elhatározása.

Csak nagyon soká ne tartson ez!

A válságos állapotok, melyek már hónapok óta vannak az országban, folyton nagyobbodó súlylyal nehezedenek az egész gazdasági életre az államban. Hogy ennek véget vessenek, mindenekelőtt, mint már gyakrabban hangsúlyoztuk, a szabadelvű pártnak egységes alapon való szervezése szükséges. És ez a szervezés nem is oly nagyon nehéz. Hisz éppen az 1867-iki kiegyezés magyarázatáról van szó, nem annak jogi tartalma szerint, hanem az opportunitás szerint, hogy az ezen törvény-cikkben meghatározott jogok mily terjedelemben alkalmaztassanak. Éppen az a döntő, hogy ma sehol sincs szó arról, valjon Magyarországnak vannak-e bizonyos jogai a hadseregére vonatkozólag,

hanem csak arról, valjon kívánja-e e jogok azonnali megvalósítását.

Hisz Magyarország souverain állam és souverainitását, melyről csak teljes megsemmisülése mellett mondhat le, más-képp is kialakíthatta volna, mint ahogy az 1867. évi XII. t. cz.-ben történt. De ama törvény böles alkotói a konstrukció ezen módját tartották a körülményeknek megfelelőleg a legüdvösebbnek, és az ország harminczhatéves, majdnem csodás fejlődése igazat adott nekik. Hisz egészen más, valamely joggal birni és valamely joggal élni. Ennek folytán adva van az a lehetőség is, hogy más viszonyok közt a magyar állam fensége a pragmatica sanctioban önként elvállalt kötelezettségekre vonatkozólag másként fog alakulni. Most azonban amint világosan kitetszik, a vita többé egyik oldalon sem elvi, és azért a szabadelvű párt összes árnyalatai annál könnyebben és annál gyorsabban juthatnának megegyezésre. Annál gyorsabban mert csak úgy lehet számüzni azt a mindennap nagyobb veszedelmet, hogy a zürzavar az eddiginél nagyobb terjedelemben magával ragadja a szabadelvű választók minden rétegét.

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYEK.

— Közigazgatási (jegyzői) tanfolyam. —

A maros-ásárhelyi közigazgatási tanfolyam igazgatósága közhírré teszi, hogy a községi közig. tan-

TÁRGA.

Egy tárczára.

Egy kisasszony tárcza ezekben
Dicsőbb multat megsírat,
S panaszkodik, hogy ma minden,
Minden csupán hangulat;
Hogy ledőlt a régi oltár,
S nem hálnak meg férfiak már
Nagy ideál, czél miatt.

Szép kisasszony! (Mert, hogy szép Ön,
Oly biztos, minthogy csunykák
A férfiak.) Hát örökön
Változik ám a világ;
Szebb időkben nem tárcsáztak,
A lányok is mást csináltak, —
Innét vannak e hibák . . .

Haan Béla.

Játék.

A hős szerelmes én leszek,
S a bájos primadonna

Te lész, kiért a szív remeg,
Méltóbb nálad ki volna?!

A szinpad lesz kiesiny szobám.
Bizony nem fér sok ebbe',
De nem baj ez szívem no, lám
Hisz elférsz az ölembé'.

Néző se kell, sugó nekünk
Minek? tudjuk dicsőül,
S akkor kezdődik szerepünk,
Ha a függöny — legördül . . .

Haan Béla

Tudományos apróságok.

A nagyvárosi zaj a megmondhatója, miért van annyi idegbeteg ember; egy hivatalos statisztika kimutatta, hogy amilyen arányban gyarapszik az emberi tudomány, olyan arányban satnyul a fajunk, tómpul a lélek s kikopik abból az életöröm. Ma már rá lehet mondani minden nagyvárosi emberre, hogy többé kevésbé, kivétel nélkül idegbeteg. A hatóságoknak gondoskodnia kellett olyas módszerek-ről, amelyek a nagyváros zaját enyhítsék. A talál-mányok egész sora foglalkozik tehát az utcai kö-vezettel.

Érdekes cikket olvastunk a modern város kö-vezetéről egy angol revueben. Van már burkolat mindenféle kövekből; van aszfalt-, préselt homok-, beton-, bríkket-, fa- és üveg-burkolat. Ezekkel kísérleteznek csaknem minden nagyvárosban, hogy melyik a legjobb, tartósabb, esőndesebb. Voltaképen még egyikben sem állapodtak meg közösen a városok, mert mielőtt az egyiket kipróbálják, nyomban akad uj.

New-Yorkban most az a szenzáció, hogy aczéllal burkolják a kocsitutat. Aczél elég terem az Egye-sült-Államokban, pénz is van bőven a yankee fővá-rospan, telik tehát aczéllburkolatu kocsitutra, amelyet az automobilisták — helyzet urai — a legkiválóbbnak jelentettek ki. Most még csak egy az eldöntet-len: vajon jósága mellett tartós-e is, nem-e eszi meg a rozsdá? Ennek a bebizonyításához idő kell.

Londonban az aczélnak épen az ellentétéjével kísérleteznek; a parafával. Ennek a rugalmas szívós és föltétlenül zajtalan tulajdonsága mellett kardoskodnak a parafatermelők. Bécsben is kísérleteztek egy időben ezzel az anyaggal és valóságos himnu-szokat írtak a „néma“ kövezetről.

Sokkal bizarrabb ötlet volt azonban, amit Philadelphiában gondoltak ki a városatyák. Utbur-kolatnak elfogadtak egy komprimált fűből készült anyagot. Ez az anyag száraz fűből és valami olaj-mixtum tömörítéséből áll.

A látszólagos hóbotok pálmáját azonban Cali-fornia érdemelte ki, mert ott — ezukkorral burkolták be a kocsitutat. Ez az első tekintetre kihetetlennek

folymra felvehető, a ki: a) a főgimnázium, vagy főreáliskola nyolcz osztályát vagy ezen középtanodával egyenrangú más középfokú iskolát, vagy megfelelő katonai tanintézet sikeresen végzett; b) az iskolai tanulmányok befejezése után valamely községjegyzője (községi vagy körjegyzői, vagy rendezett tanácsu városi jegyzői) irodában mint aljegyző, (segédjegyző jegyzősegéd) jegyzői irnok, vagy jegyző gyakornok legalább egy évi gyakorlatot töltött;

c) az állam hivatalos nyelvét szóval és írásban bírja;

d) feddhetetlen előéletű;

e) tanfolyam hallgatási szándékát augusztus 26. és 31-ik napja között az igazgatónál — okmányainak bemutatása mellett szóval vagy írásban bejelenti.

Az e) pontban meghatározott rendes határidőn túl jelentkezők felvételét a belügyminiszter engedheti meg.

Az évi tandíj 40 korona, mely összeg félévenként előre fizetendő.

Szegénysorsu hallgatók az előadói értekezlet javaslatára a belügyminiszter által tandíjelengedésben kiváló szorgalom és kifogástalan magaviselet tanúsítása esetén pedig, rendes havi segélyben (évenként 200 korona) fognak részesíttetni.

TANÜGY.

ISKOLAI BEIRÁSOK.

A háromszékvármegyei „Erzsébet” árvaleánynevelő intézettel kapcsolatos nőpariskola az 1903/4. tanévre új szervezést nyer, a mennyiben a Nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur által kiadott szervezeti szabályzat értelmében: fehérvarró, himző és ruhavarró (szabászati) szakosztályokra oszlik fel egy-egy megfelelő képesített szaktanéró vezetése mellett.

Az első és második szakcsoport növendékei, a magyar nyelvtan, számtan, üzleti könyvvitel, háztartás és egészségügyből heti 11 órán elméleti oktatásban is részesülnek.

Beíratási díj 2 K., tandíj félévre előre fizetendő 6—6 koronában van megállapítva.

A kik a gyakorlati életnek megfelelő nevelést óhajtanak leányaiknak adni, vegyék igénybe ez iskolát.

tetsző dolog voltaképpen nem is új találmány. Az indusok emberemlékezet óta cukorral elegyítenek mindent, amit tartóssá akarnak tenni. Az a Californiában alkalmazott cukorburkolat természetesen szintén nem áll fehér kockacukorból, amitől a kávéba teszünk, hanem egy malátával és kavicsos kevert anyagból, a mely kemény, szívós és rugalmas felületet ad.

* *

Egyike a legspeciálisabb találmányoknak a mozgófénykép (cinematograph). De ez a kis érdőngös gép nem csupán szórakoztató játékszer, amely publikumot esődít a kávéházba és nézőket a reklámvallalat vásznára, hanem fölülte hasznos szolgálatakat teljesít a művészet és tudomány számára is.

A régi művész, ha viaskodó embert vagy száguldó paripát festett a vásznára, soha sem utánozhatta elég hűen a természetet, mert lehetetlenség volt pusztán szemmel meglesni a másodpercnyi mozgás nuanceit, amelyet most a cinematograph megrögzít. Ha megnézzük ezeket a pillanatnyi főlvételeket, láthatjuk, milyen más annak az ugrólónak a tartása, mint aminőnek a festő képzelte.

A cinematographfal fölülte érdekes kísérleteket végeztek nemrég Angliában.

Egy botanikus lefényképezte egy növénynek a növést: naponta főlvételt eszközölt a növényen, hogy az mennyit nőtt s ezeket a fényképeket aztán összeállítva s cinematographban lepörgetve, pár percnyi idő alatt utánozta a természet egy egész esztendői művét. Látni lehetett, mint csírázik ki a mag és hajt ágat, amely izmosodik, rügyezik, majd virágokat fakaszt, gyümölcsöt termeszt és végül lehullatja leveleit két és fél percnyi idő alatt.

Ehez hasonló cinematograph-főlvételt mutatnak

Felvételnek azon 12 éves koron feül levő leány-növendékek, kik az elemi iskola IV. vagy VI. osztályát jó sikerrel elvégezték.

Jelentkezni lehet f. év szeptember 10 ig az árvanáz igazgatóságánál.

Kézdivásárhelyt, aug. 26.

Gróf Mikes Árminné,
int. elnök.

Nagy Károly,
igazgató.

A Kézdivásárhelyi m. kir. állami elemi fiu- és leányiskolában az 1903—4-ik iskolai évre szóló beírások úgy a mindennapi, mint az ismétlő iskola-kötelesekre nézve folyó évi szeptember 1—4 ik napjain d. e. 8—11-ig, d. u. 2—4 óráig fognak eszközöltetni.

Felvételi díj: 1 korona 30 fillér. A szegények csak 30 fillért fizetnek.

Kézdivásárhely, 1903. aug. 25-én.

A gondnokság nevében:
M. Székely János,
áll. iskolai igazgató.

A Kézdivásárhely-kantai r. kath. főgimnáziumban a felvételek és beíratások szeptember 1., 2., 3. napjain történnék délelőtt 8—12. és délután 3—6-ig a tanári szobában. A felvételi, javító és pótló vizsgálatokat augusztus 29. és 31-én tartjuk délelőtt 8—12 és d. u. 3—5-ig. A magánvizsgálatok megtartására szept. 4. és 5. napjait tűztük ki.

Kézdivásárhely, 1903. évi augusztus hó 26-án.

Hassák Vidor,
főgimnáziumi igazgató.

A Kézdivásárhely-kantai r. kath. elemi fiuiskolában a beírásokat szeptember 1., 2. és 3-ik napjain, d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-óráig fogjuk eszközölni.

Kézdivásárhely, 1903. aug. 28.

Stadler Géza,
igazgató.

A Kézdivásárhelyi négy osztályú államsegélyes és nyilvánossági joggal bíró négyeleti polgári leányiskolába a beíratásnak az 1903—904-ik tanévre szeptember hó 1., 2., 3., 4. és 5-ik napjain fognak mint rendesen az állami polgári fiuiskolában eszközöltetni.

be az oxford-street egyik üzletében, Londonban, az állati fejlődésről, amely még sokkalta érdekesebb látvány.

Egy szóval, a cinematograph még nem fejezte be pályafutását s még mindig várhatunk tőle újat, meglepet.

* * *

A telefon áldott találmány, amelynek rongget sokat köszönhetünk. De — mint egy eset bizonyítja — igen veszedelmes is.

Frankfurtból írják, hogy egy újságíró a telefon-kagylón át olyan villanyos szikra ért, hogy életteleül terült el a földön. Amikor nagynehezen magához térítették, fél testére béna maradt.

Ez az eset kétségkívül megdöbbentő, de azért nem szabad tulzott rémeket festenünk. Ha egybevetjük az okokat, kivülálik, hogy legalább is 200 volta erejű áramnak kellett érnie a telefonon huzalát, hogy halálos sebet üthessen az emberen. De még így is 100.000 eset közül egy válhatik végzetessé.

* * *

Érdekes tudnunk, hogy mennyit tesz ki egy ember tápláléka egész életén át. Ha átlagos testsúlyt veszünk aránynak s közepes étvágyat, akkor egy 60 évet élt emberről föltételezhetjük, hogy 25.000 kilogramm kenyeret, 18.000 kiló húst, 40.000 kiló fözeléket, 3—4000 tuczat tojást és mintegy 500 hektoliter folyadékot fogyasztott el élete során. Ennek a tenger sok ételnek itálnak pedig 50.000 korona volt az ára... ha természetesen nem számítjuk az osztrigát és a pezsgőt.

2. A felvételi és javító vizsgálatok augusztus hó 31-én d. e. 8 órától kezdve tartatnak meg.

3. A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember hó 7-én d. e. 8 órákor történik.

Kézdivásárhely, 1903. aug. 28.

Balázs Márton,
polg. leányiskolai igazgató.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** Zöld Ferencet, a Kézdivásárhely-kantai r. kath. főgimnázium helyettes tanárát a magyarországi kegyesrend főnöke kinevezte a privígyei (Nyitramegye) r. k. gimnáziumhoz a mennyiségtan tanárává s f. hó 28-án már el is utazott új állomás helyére. Zöld Ferenc kötelességei pontos teljesítésével, jeles módszerével, jó modorával főgimnáziumunknál egyaránt kivívta tanártársai, tanítványai s a szülők tiszteletét és ragaszkodását s hisszük, hogy új állomáshelyén is tiszteletet fog szerezni a székely névnek s önmagának is. Szerencse és siker kísérje új állásában!

— **Távozó plebános.** Takács Vida, a Kézdivásárhely-kantai r. kath. hitközség plebánosa a szepesmegyei Lőcsére a minorita rendi ház főnökévé neveztetvén ki, augusztus 29-én eltávozott Kézdivásárhelyről. Az eltávozott plebános e minőségében csak egy évig működött városunkban, azonban szerény, jó modorával, kötelességei hű teljesítésével e rövid idő alatt is teljes mértékben megnyerte társadalmunk intelligenciájának úgy, mint az összes híveinek, sőt városunk közönségének is, felekezeti különbség nélkül, őszinte rokonszenvét, becsülését, tiszteletét. Mint az állami elemi fiu- és leányiskolák s a polgári leányiskola hitoktatóját, tanítványai s ez iskolák tanítói, tanárai is szeretettel vették körül a rend itteni házában érdemes tagjai között is közbeccsülésben állott s ezért távozását, mely rá nézve előléptetést hozott, egyfelől őszinte sajnálattal, másfelől igaz örömmel fogadták összes ismerősei, barátai és hívei s velünk együtt szívből kívánnak új, szép állomáshoz szerencsét! Távozásakor a vasuti állomástól rendtársai nevében Révész Cyrill főgimn. tanár, Stadler Géza, az új plebános és Rada Elek áldozár, az egyháztanács nevében Wertán István és Vajna Károly egyháztanácsosok vettek szívélyes búcsút tőle.

— **Tanári kinevezés.** Osdolai Zsögön Zoltán okleveles tanárjelöltet, lapunk jeles tehetsége, buzgó munkatársát Gróf Majláth Gusztáv Károly püspök kinevezte a csiksomlyói tanítóképző-intézet-hez rendes tanárrá. Az új tanárban a tanítóképző alaposan képzett, lelkes tanerőt nyert s így kinevezetéséhez úgy az intézetnek, mint az új tanárnak őszintén gratulálunk.

— **Temetés.** Kézdivásárhelyi Kovács Lázár m. kir. honvédszázados holttestét a szombaton délelőtt érkezett vonatral szállították haza Kézdivásárhelyre s ma vasárnap délelőtt 10 órákor fogják katonai pompával bátyja Kovács János házába, hol ravatalra helyezték, a ref. temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyezni. Béke és áldás emlékére.

— **A Magyar Védő Egyesület új tagjai.** A Magyar Védő Egyesület, mely Vasváry Kolos biboros hercegprímás fővédnöksége alatt nem régiben alakult meg s melynek ezéjja szeretett hazánk anyagi jólétének, különösen pedig a nemzeti ipar, mezőgazdasági termelés és kereskedelem felvirágoztatása és gyakorlati uton való előmozdítása, Dr. Balogh Vendel ügyvédet és Biró Lajos főgimnáziumi tanárt, lapunk belső munkatársát az egyelet igazgatóságába szak tudósítóként megválasztotta, a miről nevezetteket eszinosan kiállított decretomban értesítette.

— **Kinevezés.** Gróf Majláth Gusztáv Károly püspök György Bélát, a sepsiszentgyörgyi főúrvárház buzgó tanítóját kinevezte a nagyszegedi Thériziánumba rendes tanítónak. Jeles nevelőt, igen lelkiismeretes, képzett tanítót veszít a főúrvárház — s nyer az árvagyermekek másik hajléka: a Thériziánumban. Gratulálunk.

— **Titokzatos halál.** Iszonyu halállal mult ki mult hó 29-én Veres Ferenc, káson-impéri jómódu földbirtokos, melynek módja és előzményei ma, egy hónap mulva is, izgatottságban tartják a község lakosainak nagy részét. Nevezett napon

(július 29-én) este meggyult a földig leégett a Veres Ferencz csüre, melynek oltásánál (pen maga Veres Ferencz hiányzott. Már a tűz alkalmával felhűnt ez a lakosok egy részének, kik még abban megdöbbenek, mikor másnap reggel a parázson rákadtak egy egészen összeégett, szénré vált emberi hulla esontmaradványaira. Bár a hulla felismerhetetlen volt, nem volt kétség az iránt, hogy az Veres F. földi részeinek maradványát képezi, a mit megerősített az öreggel szerelmi viszonyban állott káson-feltízi Mihály Andrásnének és fiának azon állítása is, hogy Veres Ferencz részegen a csürebe feküdt le s ott bizonyosan szivarozott s ettől gyúlt fel a csür, melyben aztán Veres Ferencz benn is égett. A lakosságban azonban mind erősebben tartja magát az gyanu, hogy Veres Ferencz büntény áldozata lett. Veres Ferencz nevezett Mihály Andrásné szerelmi fondorlataival ugyanis úgy behalózta, hogy Veres Ferencz mintegy 15—20 ezer korona értékű vagyont rövid idővel ezölt 400 koronára örökvásári szerződéssel eladta nevezett szeretője fiának Mihály Andrásnak, csupán a haszonélvezeti jogot tartotta fenn magának. Utóbbi időben gorombán bántak az öreggel, a veszekedés napi renden volt s a csür elége napján is nagy veszekedés volt a szomszédok állítása szerint Mihálynének s Veres Ferencz között, szóval olyan differenciák merültek fel köztük, melyek miatt a szerződés szorint az Mihályékra nézve hatályát veszítette volna. Az a lakosság gyanuja tehát, hogy a vagyon megtarthatása czéljából maguk Mihályék tették vagy tetették el láb alól az öreget, s hogy tettük ki ne tudódják, a csürt az abba behurcolt Veres Ferenczre reagujtották. Most tehát a bíróságon a sor, hogy világosságot hozzon a Veres F. rejtélyes halálára nézve s szigorú vizsgálattal megállapítsa, hogy mennyiben van igaz a lakosság gyanujának. Felhívjuk rá a esikszeredai kir. ügyészség figyelmét.

— **Ebredő saison.** Ilyenkor nyár végén, mikor vándorutra kelnek a költöző madarak, a városok is kezdnek élénkülni. Haza jön a fürdőző közönség s bevonulnak a tanulók és tanárok is. Utezáinkon már élénkség tapasztalható; a megérkező diákok csoportokba verődnek s vásárolják az új tanévre a könyveket. Még pár nap s városunk, melyen a nyáron sem nagyon látszott a holt saison hatása, megint visszanyeri a régi mozgalmas képét.

— **A székely ásványvizek jövője.** A Székelyföld természeti kincsei között első helyet foglalnak el a híres nevezetes székely ásványvizek, amelyek busás jövedelmforrásul szolgálhatnak, ha a világgpi ezen kelendőseget lehetne nekik szerezni. Erre tett most kísérletet a kereskedelmi miniszter támogatásával a magyar államvasutak igazgatósága, amely Sándor János székelyföldi kormánybiztos előterjesztésére a székely ásványvizek számára szállítási díjmórsékléseket eszközölt ki a romániai államvasutakon. A székely ásványvizek exportjei most Török- és Dél-Oroszország piacait fogják s sikeresek az eddigienél jóval nagyobb kilátásával, fölkeresni.

— **Állatkiállítás Kolozsvárrt.** Az „erdélyi gazdasági egyesület“ folyó év szeptember hó 5—8-ig állatkiállítást rendez Kolozsvárrt. A megnyitás napján délután 3 órakor szarvasmarha tenyésztési értekezlet is fog tartatni E végből felhívjuk az igen tisztelt gazdaközönséget, hogy a kik a kiállításon és az értekezleten megjelenni ohajtanak, félárujegyváltásra jogosító igazolványt nyerhetnek, ha Háromszékvármegye gazdasági bizottságánál szándékukat azonnal bejelentik. Háromszékvármegye gazdasági bizottsága nevében: Sepsiszentgyörgyön, 1903. évi augusztus hó 27-én Szentiványi Miklós alispán, alelnök.

— **Nem bocsájtják haza a katonákat.** A „Katonai Rendeletek Lapja“ legújabb száma közli az intézkedést, melyet az obstrukció folytán bekövetkezett ujonez nélküli állapot követel. Az intézkedés szerint azokat a katonákat, a kik három éves katonai szolgálatukat az idén kitöltik és régi szokás szerint a szeptemberi gyakorlatok után szabadságot tettek volna, nem bocsájtják haza. Az intézkedés érvénye további rendelkezésig tart. Indoka az, hogy teljes külpolitikai szélesedben sem kockáztatható az állam biztonsága az által, hogy katonaság nélkül legyen, a mai külpolitikai viszonyok pedig egyáltalán nem bírják a szükséges és a szükséges biztosítékok jelenségeit.

— **A marosvásárhelyi Székely-Társaság 100 ik összejövetele** szeptember hóban lesz, ezt nagy ünnepség keretében fogja megülni. Dr. Sebess Dénes orsz. képviselő és Gaál László szolgabíró fáradoznak azon, hogy ez ünnepség egész Erdélyre kiható mérvében legyen rendezve.

— **A Párisi áruház egése.** Csütörtökön délután a romok között újból két elszenesedett, felismerhetetlen holttestet találtak. Az alkalmazottak közül Richer Simon még mindig nem került meg. A hatóság engedélyével a halottak boncolását melőzik, mivel a 12 megholt egyén közül 11 izraelita vallású, ezeknek temetését a pesti „Hevra Kadisa“ egyület vállalta magára. A temetés Pénteken délelőtti az új temető halottas házából, nagy pompával végbement. Az egyetlen katolikus áldozatot a főváros temette el. Ő felsége az állás nélkül maradt alkalmazottak részére 4000 kor.; a megsebesültek részére egyenkint 100—100 kor.; összesen 5300 kor. utalványoztatott ki. A sebesültek állapota javulásnak indult. Spira Adél sérült alkapesát sikeresen megoperálták, úgy, hogy most már beszólni is tud és valósággal boldog, hogy öfelségével beszélhetett. Arról, hogy édesanyja meghalt, még most sem tud semmit.

— **A pápa államtitkára.** Satolli bíbornok államtitkárrá való kinevezése most már befejezett ténynek tekinthető. Mikor a pápa erre a fontos állásra Satolli bíbornokot választotta ki, teljesen tudatában volt választása helyességének. Satolli bíbornok tényleg a legalkalmasabb egyén erre az exponált pozícióra. Először azért, mert nem olyan szenvedélyes, mint Rampolla volt, másodszor pedig nagy tudása, széles és elfogulatlan politikai látóköre szinte predesztinálják őt a Vatikán államtitkári állásának betöltésére. Satolli sokáig élt ki Amerikában, a mi egyéniségének nagyon előnyére vált. Az amerikai szabad levegő független gondolkodású modern embert nevelt belőle, a ki minden körülmények között meg fogja tudni őrizni önállóságát. Satolli nem híve a pápa elszigetelésének, mert ez lehetetlenné teszi, hogy a katolikus államfők Rómába menjenek. Ez pedig a pápaság érdeke ellen való. A pápának éppen az a legfőbb érdeke, hogy a vele barátságos viszonyban álló államokkal a személyes érintkezést koronkint felújítsa. Ezek a Satolli bíbornok politikai elvei. Ha tehát vele most ezek az elvek jutnak érvényre a Vatikánban, akkor már a legközelebbi jövőben nagy változások várhatók a pápaság politikájában.

— **Vasuti rendetlenség.** Az utazó közönségnek évek hosszú sora óta tapasztalni kellett ama végtelen nagy mulasztást, hogy a vasuti igazgatóságok, üzletvezetések mindenre szívesen fordítanak gondot, csak arra nem, hogy a közönséget közegeik emberiesen kiszolgálják. Élénk példa erre az, hogy sem a fővonalakon, sem a helyi érdekű vasutakon gondoskodva nincs arról, hogy a betegek részére egy szakasz legyen fentartva. És így megtörténik az hogy vagy a nem dohányzóban, vagy a női szakaszban, oly egyének húzódnak el, kik csaknem haldoklók, vagy ragályos betegségben szenvednek, vagy veszet kutya által vannak megmarva. Midőn ez közudomásra jut, az illető szakaszok jogosult utasai rémülten kénytelenek menekülni, vagy a folyosókon egész soruk kockázatásával tenni meg a hosszas utat. Ideje lenne tehát, hogy az igazgatóság figyelme erre is kiterjedjen és a közel jövőben már e tekintetben is intézkedjék.

— **A Vezuv kitörése.** Szerdán délbén megnyílt az 1100 mt. magasságban fekvő kráter, mely 1895-ben működött és jelentékeny mennyiségű lávát vetett ki, mely rövid idő alatt 400 méternyi területen folyt le és vagy 850 méternyre megközelítette a drótkötél-vasut pályandvart. A lávanyag egyszerű volt. A láva lefolyása egyre tart. Öránként 200 méternyre folyik. Eddig nincs veszedelem. A Vezuvval szomszédos községek lakossága nagy izgatottságban van. A hatóságok intézkedéseket tettek a nyugalom fentartására.

— **A szerkesztő üzenete.** M. M. Heyben. Egyik közelebbi számunkban közölni fogjuk. A közlést azonban önnek addigi magatartásától tesszük függővé.

Bucus.

Lőcsére házfnökké történt áthelyeztetésem s gyors eltávozásom miatt az egyháztanács tisztelt

tagjaitól, mint jó hibeimtól, a helybeli iskolák tekintetes tanári, tanítói aarától s barátaimtól személyesen nem vehettem búcsút. Kérem azért, fogadják kegyesen és szívesen e helyen kifejezett legmelegebb búcsúdvözletemet; tartsanak meg szíves jó emlékkben, a mint én mindig szeretettel fogok Kézdivásárhelyre visszaemlékezni.

Lésvdivásárhely, 1903. aug. 29.

Takács Vida,
h. plebános.

KÖZGAZDASÁG.

Felhívás

az igen tisztelt gazda közönséghez!

Háromszékvármegye gazdasági bizottsága folyó hó 9-én tartott ülésében a háromszékvármegyei löhere termelő gazdák anyagi érdeke megóvása, másfelől pedig a háromszéki löheremag jó hírneve megvédése czéljából „Löheremag értékesítő szövetkezet“ létesülését határozta el.

Erre vonatkozólag a következő javaslat fogadtatott el:

A vármegyei gazda bizottság vállalja magára mindazon gazdák löheremag terménye értékesítését, a kik megbizni ohajtják, ennek folytán előre felszólítandók nagyobb termelőink, hogy nyilatkozzanak, kik hajlandók az értékesítéssel megbizni a gazda bizottságot.

A gazda bizottság Sepsiszentgyörgyön béreljen e czélra egy raktár helyiséget, a hová a megbízott kezelők jelenlétébe, a termelők által a mag beszálitódva raktározódnék.

Az átvétel szeptember hó 15-kétől november 15 kéig eszközöltetnék. Ezután átvétel csakis a bizottság külön engedélyezése mellett történhetik. — Az átvétel a tulajdonos zsákjában lepecsételve történik.

Az átvételnél minden egyes fél magjából minta veendő és a lemázsálásnál a sulyról a bizottság által egy elismervény állítandó ki.

A kisebb termelők részére kívánatra az átvételkor az akkori jegyzett ár 30%-ának megfelelő vételár előlegül kifizettetik, mely előleg után az eladás és vételár elszámolás napjáig 5%-os kamat fizetendő.

Beraktározásnál egy nyilvános lajstrom vezetetik.

A beraktározást és kezelést a gazda bizottság által felfogadott egyén végezné a gazda bizottsági titkár ellenőrzése mellett.

Miután a mag csak szelelt állapotban értékesíthető, a bizottság által egy egyszerű szelelő rosta beszerezendő. A szeleléshez a gazda előre meghívandó, hogy a lemérésénél személyesen jelen legyen.

A löheremag eladása, eladási vételára megállapításánál egy három tagból álló bizottság bizatik meg. A gazdasági bizottság elnöke és titkára ezen bizottságnak hivatalból tagja.

A vásár eszközölésénél minden jóhírnevű czég, még a külföldiek is megkeresendők, hogy magasabb ár érthessék el.

Joga van, sőt kötelessége is a bizottságnak a selejtes, rossz minőségű magvat visszautasítani.

A bizottság által eladásra elvállalt heremag vételárából annak tulajdonosai a beszolgáltatott mag mennyisége arányában egyenlő vételárban részesítendőek.

A löheremag kezelése, a raktár helyiség bár é tűz elleni biztosításának összege a gazdasági bizottság pénztára által hordozandó.

Részvények darabonként 20 koronában lettek megállapítva.

E végből felkérem az ügy iránt érdeklődő gazda közönséget, hogy folyó év szeptember hó 6 án d. e 9 órakor Sepsiszentgyörgyön a vármegyei ház tanácskozási termébe megtartandó értekezletre megjelenni szíveskedjenek.

Végül még megjegyezni kívánjuk, hogy a szövetkezet jövő évre gabona értékesítésére is kiterjed.

Háromszékvármegye gazdasági bizottságának Sepsiszentgyörgyön, 1903. évi augusztus hó 9-én tartott üléséből.

Szent-Iványi Miklós,
alispán, alelnök.

Unghváry László 300 holdas gyümölcsfa-iskola, szőlő- és borsgazdasága Czeeglédén.

SZŐLŐT

szállítók rendkívül édeset és zamatosat első rendű minőségben

POSTÁN

Borszőlőből augusztus 20—25-től kezdődőleg eleinte Oportó és Ezerjő, később pedig Mézesfőhő, Kadarka, Kövidinka stb. fajokból a teljes érték előleges beküldése mellett az ország bármely postai állomására bérmentve 5 kilós ládában 1 frt 15 krért.

Csemegeszőlőből (piros és fehér saszlaból) szeptember 1—10-én kezdve bérmentve 5 kilónként 1 frt 30 kr.

Muskotályból (passatutti faj, a csemegeszőlők királya!) szintén szeptember 1—10-én kezdve, bérmentve 5 kilónként 1 frt 50 krért.

Ily módon a vevő 5 kilós csomaghoz 17 fillérrel olcsóbban jut, mint ha azt utánvétellel küldeném. Épen ezért postai utánvét mellett egyáltalában nem küldök szőlőt. — Egy szállítólevéllel 3 láda szőlőt is lehet küldeni, mely esetben 24 fillért takarít meg a rendelő, vagyis ennyivel kevesebbet küldjön be 3 láda szőlőért.

VASUTON

Borszőlőből 5 és 10 kilós láda és 5—10—15 kilós kasokban kilónként 14 krért.

Csemegeszőlőből (piros és fehér saszlaból) fenti nagyságu láda és kasokban 18 krajczárért.

Muskotályból (passatutti faj, a csemegeszőlők királya!) a fenti nagyságu kasok és ládákban 22 krajczárért.

Az 5 és 10 kilós ládáknál, valamint az 5 kilós kosaraknál is az elegysúly tisztaságnak számítatik, míg a 10 és 15 kilós kétfülű kasoknál a tiszta szőlősúly lesz számítva és külön lesz a kas ára a rendelő terhére 25—30 krajczárba elszámolva. Mindezen kosarak az elküldés után a rendelő tulajdonát képezik, míg azonban mint sajátjukat több ízbeni megtöltés végett hibátlan állapotban és bérmentve újra meg újra beküldhetik.

A vasuton mindig szebben, üdöbben és mint gyorsáru csak oly hamar érkezik meg a szőlő, mint a postán és itt a szállítás olcsóbb is 1—2 krajczárral kilónként. Épen azért tessenek többen összeállani és együtt 50—100 kilót is rendelni. — Ha t. megbízom egyszerre 300—600—1000 kilót rendel és rendelését hetenként többször megismétli megfelelő engedményben részesül.

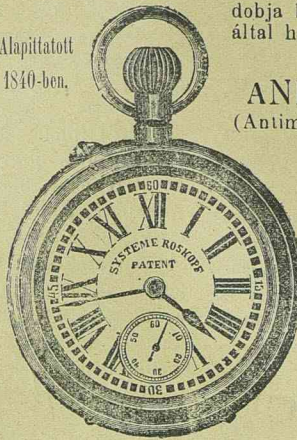
A vasuton való küldés esetére az érték fele része előre küldendő be. Előleg nélkül rendelést egyáltalában nem fogadosítok. Vasuti szállítmányoknál a fenti árakban a felkiismeretes csomagolás, a vasúthoz vitel, a szállítólevél és a közvetvám költsége is befoglalatik.

(172. 2—5.)

Fentiekben kívül mindenféle gyümölcsfából nemes ojtvány, gyümölcsfavadonoz, sima és gyökeres vessző, továbbá gledit ia és akácza is kapható. Nemkülönbén saját termésű, kitűnő minőségű új és ő-borok hordókban és palackokban. Tessék mindezekről árjegyzéket kérni.

Teljesen ingyen

Alapított
1840-ben.

dobja ki a pénzét, ha értéktelen utánzatok által hagyja magát elámitani. Az én valódi amerikai Nickel

ANKER-ROSKOPF-ÓRÁM

(Antimagnetique) szabadalmazott Email-számlappal, itt látható minta szerint 36 órai járással egyedüli. Kiváló ellenálló képessége, valamint pontos járása által a legkedveltebb és a létező legjobb strapa óra. Különösen ajánlható tisztéknek, vasuti hivatalnokok, csendőrség, pénzügyörög, kalauzok, gépészek és mindazok részére kik egy erős, megijezhető estartós órat akarnak. Ára egy szép nickel lánczezel és tokkal együtt csak

6 KORONA

3 évi jótállással. 3 darab vételénél CSAK 5 KORONA.

Nem megfelelő esetben kicserélem, vagy a pénzt visszaadom. Szótküldés az I. amerikai órágyárak vezérköpvelete által

BÖHNEL MIKSA, órás

BÉCS, IV., Margaretenstrasse 48/83.

a cs. s kir. állami hivatalnokok szállítója.

Óvas: Kereskedők Roskopf-órákat pléh tokkal és imitált papír-Email számlappal ajánlanak. Ily óra nálam 1 frt 75 kr. és megjegyzem, hogy én nem vagyok kereskedő, hanem órás. Az én óráim finom szabadalmazott Email-számlappal vannak ellátva, pontosan szabályozottak és mindent, a mi nincs fenti czéggjegyzéssel ellátva, utasítunk (142. 9. 10.) suunk, határozottan vissza.

Hirdetések jutányos áron felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

IFJ. JANC SÓ MÓZES

a Székelyföld első gőzerőre berendezett
új könyvnyomdája Kézdivásárhelyen.

Rendkívüli olcsó árak.

Néhány évvel ezelőtt városunkban, Kézdivásárhelyen, a mai kornak megfelelő, teljesen

ÚJKÖNYVNYOMDÁT

rendeztem be, ellátva azt a legújabb fajta gyorsajtókkal, többfele segédgépekkel,

a legújabb és legmodernebb fajta betűfajokkal, diszítésekkel. Ez időtől fogva sem kiméltem költséget, fáradságot s minden igyekezettel a rohamosan fejlődő korrall lépést tartva, könyvnyomdámát gőzerőre is berendeztem, azután is több rendben láttam el újabb és újabb fajta felszerelésekkel. Időközben kíváncsúnak láttam, hogy könyvnyomdám

KÖNYVKÖTÉSZETTEL

is kibővitsem a m. t. közönség kényelmére, mi által megkiméltem sok kellemetlenségtől és a tulságos magas árak fizetésétől, — melyek az előtt szokásban voltak, — tehát ezzel is egy újabb szolgálatot kívántam tenni.

Pontos kiszolgálás. Versenyen kívüli árak.

Könyvnyomdamban készült mindennemű nyomtatványokért, úgy annak esinos kiviteléért teljes felelősséget vállallok.

Midőn irányomban eddig tanusított b. pártfogásukért e helyen is köszönetemet fejezem ki, kérem azt részemre továbbra is fentartani.

Kézdivásárhelyen, 1903. május hó.

Mély tisztelettel:

Háromszékvármegye nyomtatványszállítója.

IFJ. JANC SÓ MÓZES,
nyomdatulajdonos.

IZLÉSEK MUNKÁK.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyt.